

Megjelenik minden
csütörtökön.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 4 K
Fél évre . . . 2 „
Negyed évre. 1 „

Egyes szám 10 filér

ZSILVÖLGYE

Szerkesztőség és kiadó
hivatal:

A római kath. plebánia
épületében (Templom-
utca). Hivatalos órák
naponta 5—7-ig.

Kéziratokat nem adunk
vissza.

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Kálmán.

Kiadó:
„Zsilvölgye“ lapkiadó-vállalat.

Főmunkatárs: Maderspach Victor.

Drágaság.

Szélteben-hosszában, egész Európában megmozdult az utca. Ami történik, a gyomor forradalmának is lehetne mondani. Arról van szó ugyanis, hogy a legfontosabb élelmi és szükségleti cikkek ára napról-napra drágul s immár elérte azt a határt is, ahol a drágulás egyenesen életfojtó hatalommá lesz. A fix fizetésű hivatalnokok, a megállapított s korlátolt jövedelmű emberek nagyon hamar és nagyon korán eljutottak ahhoz a határhoz, hogy sem a jövedelem nem szaporítható, sem a szükséglet nem apasztható tovább. Ilyenformán nem csoda, ha az emberek lassankint keményebb argumentáláshoz fordulnak. Miután bebizonyosodott, hogy jobbat hiába várnak vagy remélnek, egyáltalában fölthagynak minden várakozással és reménykedéssel s teljesen az erőszak útjára lépnek.

Alapjában véve természetesen ez az ut ép oly kevéssé vezet ki a drágaságból, mint az előbbiek. A legszolidabb és kereskedelmileg a legmegbízhatóbb országok is, mint például Anglia, belesodrónak a drágulás általános áramlatába, amely ellen aztán hasztalan minden küzdés. Angliában is drágul az élet, ha nem is annyira, mint erre kelet felé. Az igaz, hogy az angolok türelmetlenebbek is. Már egy kis drágulás fölízgatja és elkészeríti őket.

Az általános drágulásnak természetesen vannak tiszta oekonomikus és általános okai, amelyek széles Európában mindenütt egyformán kérlelhetetlenek. A munkabérek emelkedése, a sztrájkok révén kiküzdött jobb munkabérek például mindenütt a kon-

zekvenciával járnak, hogy nyomukban egyik áru a másik után megdrágul, minthogy a nagyobb munkabért a vállalkozó tőke mindig át akarja hárítani a fogyasztó közönségre. A sztrájkok eredménye így végül is csak egy ugynevezett „nesze semmi, fogd meg jól“, mert hiszen ha a péklegények sztrájkja ma eredményes és a munkabéruk megjavul, holnapután már drágábban kell beszerezniök a cipőjüket, meg a kabátjukat s így érthető, hogy például a mai nagyobb munkabérből a munkás nem szerezhet magának annyi komfortot, mint tíz évvel ezelőtt szerezhetett, jóval kevesebb munkabérből.

Az áthárítás e tendenciája odáig fejlődött, hogy a vállalkozó tőke, tehát elsősorban a közvetítő kereskedelem mindent át akar hárítani a fogyasztó közönségre s szükség esetén nemhogy kevesebbel beérné, hanem ellenkezőleg minden hausset vagy baisset arra iparkodik kihasználni, hogy ő maga minél jobban megszedje magát. Így kivált Ausztria-Magyarországon, ahol a kereskedői osztályokban sokkal kevesebb a szociális érzék, mint külföldön, a drágaság olyan ugrásokkal emelkedett, amire semmiféle más országban nincsen példa. Minden kis változás, költségdrágulás vagy adóemelkedés a cikkek áraiban óriási változást idéz elő, olyannyira, hogy a magyar élelmicikkek a berlini vagy müncheni piacon sokkal olcsóbban kaphatók, mint idehaza. A külföldi fogyasztó olcsóbban veheti a magyar tojást, mint mi itthon s ez nem a termelő kapzsiságából történik így, mert ez mindig egyforma árt kap érte, hanem csakis a közvetítő kereskedelem jóvoltából, amely idehaza annyira komplikált, annyi kézen keresz-

tül menő, hogy vele szemben a külföldi piacra való kimenetel is egyszerűbb procedura.

A szabad verseny és az árak szabad alakulása tehát olyan zsákutcába jutatta az európai társadalmakat, ahonnan megint csak jól meggondolt állami beavatkozás révén szabadulhat. Már Budapesten is egy-két esetben nagyon közel voltak az ugynevezett hatósági ármegállapításhoz, amely különben teljesen középkori intézmény s amely ma-holnap itt is, ott is elkerülhetetlenné válik. Az az állapot, hogy a közvetítő kereskedelem maga szabja meg a maga hasznát és nyereségét, úgy, ahogy neki tetszik, merőben anarchisztikus eljárás és azok a kis gyomor-forradalmak, amelyek eddig lezajlottak Európában, igen meggyőző bizonyosságai annak, hogy a fogyasztó közönség ezt a legújabb drágaságot nem elemi csapásnak, nem szükségszerű rossznak tartja, hanem egyes-egyedül bizonyos osztályok tulkapásának, erőszakoskodásának, amely ellen lehet, sőt kell is védekezni.

Persze tagadhatatlan az is, a miről az ujságok sohasem beszélnek, hogy a nagy drágaságnak igen jelentős ethikai momentumai is vannak, amelyeket sem lebecsülni, sem mellőzni nem lehet. Sok évszázados történelmi tapasztalat, hogy a drágaság mindig karöltve jár a fényűzés, a luxus elharpódzásával. Szocialista írók szeretik összehasonlítani a mai állapotokat a nagy francia forradalom előtti időkkel s ebből a hasonlóságból igen furcsa konzekvenciákat próbálnak levonni. Az igazság ellenben az, hogy a két korszak között igen mélyreható és fontos különbségek vannak. Ilyen minde- nek előtt az, hogy a francia forradalom előtt

A boldogság.

(Folyt. köv.)

Sugaras verőfény az égen, sárguló levél a fákon . . . nyomasztó csönd köröskörül. Egy szóval bánatos őszi hangulat.

S az a bánatos hangulat mintha beleette volna magát a két férfi vonásaiba, kik lassu, kimért léptekkel haladtak a park levéltarkázott útjain.

Az egyik folyvást beszélt:

— Mindezek után — próbált egyszer csak hirtelen a végére jutni hosszú elbeszélésének az illető — azt meg merem kockáztatni, hogy nincs igazi boldogság a világon. Mesebeszéd mind, amit az emberek összehordanak róla. Lidércfényt kergetünk valamennyien s a vége mindennek csalódás. Reményeink elfoszlanak, mint ezek a hulló, sárguló levelek: ébredhet új tavasz, fakadhat más levél, de ami lehullott — életre nem kél többé.

Szünet állott be.

A mosolygó napsugár nesztelenül lopta magát keresztül a hatalmas hársfák ritkuló lombkoronáján. Talán hozzá sem nyult semmihez s mégis egy-egy levél a napfény szellemérintésére levállott a galyról s lassú libbenéssel, mintha kergette volna, hullott alá a magasból.

— Vagy mondd, barátom — kezdte amaj újra — voltál te már boldog, igazán boldog életben?

— Voltam — vette föl a szót a másik, mi-

közben szürkülő fejét fölemelte. Tekintete titokzatos gyengédséggel függött barátján.

— Igazán boldog?

— Én azt hiszem legalább.

A másik rázta a fejét.

— Nem tévedtél? — kérdezte azután tamaskodó tekintettel.

— Kétszer voltam boldog életemben — kezdte amaz anélkül, hogy a közbevetett kérdésre ügyet vetett volna. Futó gyerek voltam még első alkalommal s apámmal bementem a körmendi vásárra. Ősz volt, szép sugaras őszi nap, akár csak a mai, talán úgyis ez az oka, hogy vissza tudom idézni a nap boldogságát emlékezetembe. Apám csizmát vett nekem s az egyik csizmát majdnem színültig televette gesztenyével. A csizmát persze én vittem s az egész úton hazafelé boldogságtól sugárzó arccal ropogtattam a gesztenyét.

— S aztán? — türelmetlenkedett a másik.

— Azután semmi. Boldog voltam, hogy meg nem cseréltem volna semmiféle vicispánnal, aki négy lovon jár, nagy házban lakik . . .

— Lóráni! — kapott az elbeszélő szavába barátja. — Nem szeretem az ostoba vicceket.

— Hát azt gondold, tréfálok?

— Bolonddák akarsz tenni,

— Nem én, barátom — folytatta bizonyos ünnepélyességgel Lóráni — bocsáss meg, én komolyan beszélek. Azt akarom csak vele igazolni,

hogy a boldogsághoz nem kell valami nagy égföldindulás. Kicsi dolgok azok, melyek az egyszerű sziv igénytelen vágyait kielégítik s a romlatlan lélek a legkisebb öröm érintésére is hangot ad, mint az el nem nyűtt húr, ha megfeszítik a hangszeren. Atyám oldalán haladtam, akit szerettem s aki irántam való jószágának a vásáron szép jelét adta. Otthon jó édesanyám s testvéreim vártak és én büszke voltam, hogy apámmal mehettem, hogy az otthonvalóknak is vihettem vásárfiát — ha mindjárt csak gesztenyét is. S azóta sem izlett énnekem gesztenye úgy: nem olyan édes többé, mintha elváltozott volna alakjában izében teljesen.

Iskolába adtak ezután. Volt részem örömben később is. Szereztem örömet tanárainak, jó szülőimnek; a mult fátyollal takarta le diákéveim sok ideális örömet, hanem annak a keresetlen, egyszerű boldogságnak izét, melyet az a vásári út szerzett nekem, azt még most is élvezem. Szívem hurjai megrezzenek, ha emlékeim megérintik.

A másik boldogság egészen más természetű volt.

— A szerelem nyújtotta?

— Meglehet, de nem tudom bizonyosan. Volt abban valami a szerelemből, haragból, büszkeségből. Inkább csak elmondom.

Megházasodtam. Látod barátom, igen messze kezdem.

Szerettem azt a nőt, nem tagadom. Különbösen hiszen el sem vettem volna. Egész életem-

a luxus a kiváltságos osztályokban harapódzott el, egészen az esztelenségig, manapság azonban a polgári, sőt a munkásosztályokban olyan fényűzést tapasztalhatunk, aminőre nem volt még példa az egész világtörténelemben. Ma mindenki luxusra vágyik, mindenki költekezik, mindenki jól akar élni. Az egész életfilozófiának és minden modern hitvallásnak a legfőbb mottója az, hogy az élet hangsulya ne a tulvilágra essék, hanem az innenső életre. Ez a mottó a mi innenső életünket nemcsak hangossá, lármázóvá, fényűzővé és üressé teszi, hanem drágává is. Mert minden olyan élet drága, amely nem ismeri a lemondást, az igények megszorítását, a fényűzés leszerelését. Igaz, hogy minden drágaságnak meg lehet találni a maga nemzetgazdasági okait, de az sem kevésbé igaz, hogy ami egész életünk drága volta a mi élet-értékelésünk-ből is fakad. Nem volna olyan drága az életünk, ha nem lenne annyira túlbecsülve. Mindent túlbecsülünk, ami kézzelfogható s ezért is lett minden olyan drága. A munkásleány, aki bukjelszoknyában jár és pleureuse-ös kalapot tesz a fejére: ez a mi drága életünknek az eleven és igaz illuzió-rációja. Még a pleureuse sem volna olyan drága, ha mindegyik munkásleány nem akarna a kalapján strúctullat hordani. Ez a mai drágaságnak lélektani kulcsa. És ez a kulcs nagyon jól beleillik a zárba.

Kétségtelen, hogy az államoknak, a nagyvárosi hatóságoknak nem lehet majd összetett kezekkel nézniök a dolgok illetlen fejlődését vagy romlását, de az is bizonyos, hogy mai egész életrendszerünkben van egy egészségtelen, mélységesen romlott vonás, amely nemzetgazdaságilag a folytonos drágulás által fejezhető ki. Egy kissé meg is kellene változnunk. Nemcsak az árúkat, hanem az igényeket és a vágyakat is meg kellene egy kissé szorítani.

Hegesippus.

Aszfaltozás.

Az aszfaltozás alaposan halad előre a község minden részén. A főutcán kívül a Mátyás- és Kigyó-utcák lesznek aszfaltburkolattal ellátva. Sőt utóbbiak jórészt már

ben eszmények vezéreltek s bár uton-utfélen látam, mint építenek az emberek oltárt a mammonnak, önérzettel merem elmondani, én még szivarra sem gyújtottam volna amaz oltárok áldozattüzénél. Asszonyt kerestem és nem vagyont. Nem a magam hibája, hogy az asszony vagyont is hozott a házhoz.

— És szép volt? — tudakolta csak épen, hogy valamit mondjon a jóbarát.

— Hogy szép volt-e? — emelte föl büszkén a fejét Lóránt. — Meghiszem én azt. Sudár cédrushoz hasonlított, szeme, mint a barna éjféli... de mit beszélek! Ez nem tartozik az én tárgyamra. A szépség még senkit sem boldogított: játékszer az, melynek öltözete bármily aranyos, előbb-utóbb mégis eltörik. Azt a hivatást örökölte a Gondviseléstől.

Vagy talán a lelki szépségét kérdezted, barátom? Arra kellene felelnem, vajjon tökéletes volt-e? A szerelem nagyon rossz szemüveg és én mondtam már, hogy szerettem Ninát. Akit szeretünk, az mind tökéletes szokott lenni.

Azaz hogy mégsem. A liliumnak is van árnyéka, ha mindjárt az oltárra teszed is. Menny-asszonyom volt, boldognak kellett volna lennem; de köztem s a boldogság közt ott lebegett az az árnyék, melyet szememmel nem láttam ugyan, de valami titokszerű tehetséggel sejtésszerűen éreztem előre. Azért nem beszélek már itt boldogságról.

Pedig az emberek boldogoknak hittek ben-

meg is vannak. Maholnap már sár nélkül lehet Petrozsényt végig sétálni — legnagyobb sárban is. Ez igazán nagy haladás s e mellett kellemes haladás. A sár, a piszkot emberi természetünk nem szereti. Irtózik tőle, bármily tetszetős formában jelentkeznek.

És sajátságos, hogy bár irtózik természetünk a sárféléktől, a szellemi, az irodalmi, szennyel hajlandó megbarátkozni. Vannak irodalmi művek, melyek az olvasót a sárba rántják le, de azért előszeretettel olvassák. Vannak lapjaink, melyek az állati ösztönöket tüzeik, erre utaznak szándékosan s mily nagy a keresettségük! Színházaink annál teltebbek, mentől pikánsabb darab kerül előadásra. Csak úgy bomlanak az emberek utána. Hányan vannak, a kik undorral fordulnak el az irodalmi szennymunkáktól? Vannak, de nem sokan. Mi egyebet bizonyít mindez, ha nem azt, hogy az emberek félnek a sártól, mely cipőikre, ruhájukra ragad s aszfaltburkolatokkal védekeznek ellene, — azon sártól azonban, amely a jó erkölcsöket mietelyezi, nem csak nem irtóznak, hanem nyakig akarnak benne lebzselni. Mi egyebet bizonyít mindez, ha nem azt, hogy cseberből vederbe lépik az emberiség, sőt cseberből — tengerbe. A külső sár disztelen, esztetikaellenes; de emellett, ha a belső, a szív, a lélek tiszta, türethető, nem veszélyes. Ha azonban a külső tiszta, szennytelen, a belső ellenben tele van undoksággal: ez már baj; ez a romlás, a süllyedés, a züllesztés jele. Az ember ugyanis belülről él kifelé. Ha a belső megromlik, ha a vad szenvedélyek jutnak uralomra, a külső szépség nem sokat használ.

Petrozsény lakói védekeznek a sár, a külső tisztatlanság ellen. Ez jó és szép, hasznos és szükséges. Bár akadnának oly gondos községi atyák is, a kik a belső elrutítás ellen is fölvennék a harcot, a kik nem feledkeznek meg oly óvintézkedésekről sem, a melyek az erkölcstelen irányzat tovaterjedését megakadályozzák. Bár akadnának oly lelkes emberek, a kik a korrupció előidézésének különféle módjai és eszközei ellen gátat emelnének s a belső tisztatlanságtól irtózva, védelmi eszközökről

nünket. Amint igaz is: virágfakadás volt az életünk. Amit Nina kívánt, azt a lábaim elé raktam. De alig kívánt valamit. Asszony volt, kit a házasság emberek tőlem irigyeltek, a világ maga bámult és én — mondjuk egy szóval — szerettem.

Született már két gyermekünk is. Két göndörfürtű szőke, ennivaló teremtes. Most... most lettem volna még csak igazán boldog, ha köztem és boldogságom között nem éreztem volna végig-suhanni közbe-közbe azt a titokzatos árnyat.

Ilyenkor megrezzentem s felhő borult homlokomra. Nina gyengéd kézzel simította le s oly kedvesen tudta kérdezni:

— Mi bajod, drágám?

— Semmi kedvesem, épen semmi — volt bensőségteli válaszom — az emberek néha kelemetlenkednek,

Az emberek bizony sokszor jók arra, hogy mindent a nyakukba akaszthassunk. Szegény ártatlanokra kentem én is borongó hangulatomat.

És vártam.

Egyszer aztán mintha Nina homlokán is árnyat vettem volna észre. Csak amolyan rezzennő árnyat, amilyen az ablakra szokott vetődni, ha a gyors fecske a beszűrődő napsugarat röptében keresztezi. Hanem elég az hozzá, észrevettem.

S a fecske többször is megszokta tenni ugyanazt az utat. Egyik fecskét második is szokta követni. S egyszer csak arra a meggyőződésre jutottam: feleségem lelkében változás megy végbe.

gondoskodnának. Vagy tán nem tartozik ez a község atyáinak jog- és hatáskörébe? Ne mondjuk ezt, mert ez nem áll. Hanem áll az, hogy a község vezetőinek — papok és világiak, orvosok is hivatalosak — gondoskodniok kell a tiszta erkölcsök épségbentartásáról is. Erre a törvény is segédkezet nyújt. Hisz törvény mondja, hogy 15—16 év előtt a fiatalságnak nem szabad korcsmákba, nyilvános mulatóhelyekre járnia. Végre lesz-e ez hajtva? A törvény jogot ad a község vezetőinek mindazon intézkedések megtételére, a melyek a jólét, az erkölcs, a nyugalom és családi béke biztosítására alkalmas és szükséges. Ez irányban azonban vajmi kevés cselekedetet látunk. Inkább az ellenkezőt konstatálhatjuk. Vagy tán nem tudjuk, hogy mindezeket hogyan, minő eszközökkel tegyük? Alkalmadtán kifejtjük.

Az aszfaltozásra visszatérve, csak azt említjük meg még, hogy szükséges volna a pályaudvar melletti községi utat is — Peck Fülöptől a rámpáig föl — egyuttal szintén kiköveztetni. Bizonyításra nem szorul. Ha másképp nem lehet, a templomutcai kövezet átrakásával — Brettertől Pickig — a templomutcát pedig egy füst alatt aszfaltburkolattal volna jobb, célszerűbb és kellemesebb bevonatni.

HIREK:

— **Eljegyzés.** Pop Emil petrozsényi vas-kereskedő eljegyezte Csuts Zelmát Vajdahunyadról.

— **Esküvő.** Huber Ferencz géplakatos folyó évi október hó 15-én d. u. 3 órakor tartja esküvőjét Acsay Margit urleánnyal Kísjenőn.

— **Az aradi tizenhárom** évfordulóján, f. hó 6-án d. e. 9 órakor a róm. kath. templomban gyásztisztasítást tartatik, melyre a t. hivatalok és testületek hazafias tisztelettel ezuton is meghívottak.

— **F. hó 4-én.** Öfelsége magas névünnepe a helybeli róm. kath. templomban d. e. 9 órakor isteni tisztelet volt, a melyen a hivatalok és iskolák testületek részt vettek. Ugyanezen időben tartatott meg az isteni tisztelet a többi telekezetek templomaiban is.

— **Helyreigazítás.** Laptársunk legutóbbi számában a templomi betörésről téves hírt közölt. Kénytelenek vagyunk tehát a nagy közönség fölvilágosítására újra megírni, hogy a szentségtörő betörés a gör. keleti templomban történt.

A suhanó árnyék, mely köztem és boldogságom között végig lebbent, megijesztett már.

Megkérdeztem tőle:

— Bajod van, kedvesem?

Kezét kezemben tartottam s mintha villám-áram cikázott volna rajta keresztül, úgy rezzent meg. De arca hideg volt és nyugodt. Csak ajka rángott meg, mikor azt mondta:

— Nekem bajom? Képzeldől, édesem.

A képzelődesem pedig többször ismétlődött illetve Ninát lassan mintha kicserélték volna. Olyan volt már, mint a nyári zivatar: egyik pillanatban nevetett, a másikban meg pityergőre fogta a dologot. Kérdezni pedig hasztalan kérdeztem az okát, folyvást azt hajtotta, neki semmi baja. Ostobaság olyat csak föltételezni is. Azután elkezdett idegeskedni, hogy kin volt kitarítani mellette.

Szegény kis gyermekeim eleget szenvedtek a mama különönc szeszélyeitől, habár most kevesebbet foglalkozott velük, mint annakelőtte a társaságok lekötötték minden idejét.

Az orvos is azt mondta, szórakozás kell a betegnek. No, és én küldtem, menjen csak. A kicsinyekkel majd foglalkozom magam.

A fiú négyéves volt, a leány három. És végtelen okos, meg kedves gyermekek voltak az istenadták; ők kárpótolnak vesztett boldogságomért. Mert hogy az én családi boldogságom csak pislogó mécs volt már, melyet a leggyengébb szellő tuvalma is ki tud oltani, az iránt tisztában voltam.

A petrozsényi r. kath. nőegylet választmánya közelebből gyűlést tartott s Rotterné elnöklete alatt elhatározta, hogy a nőegylet október 14-én d. u. 3 órakor tartja meg évi közgyűlését, melynek tárgya: 1. részleges tisztújítás 2. a számadások előterjesztése 3. a nőegylet működésének ismertetése s keblí ügyek megbeszélése. Fölvívjuk ezuton is a nőegylet tagjait, hogy azon mindnyájan megjelenni sziveskedjenek.

— **Aradi máv. dalegylet,** f. hó 7-én, este 8 órakor, Petrozsényben a kaszinó nagytermében *Stankovits* Miklós üzletvezető fővédnöksége, *Farkas* Ernő, *Balázs* Géza Béla, *Muschong* Rezső, *Buczek* József, *Spiégl* Sándor *Varjassy* István védnöksége alatt dalos-estélyt rendez. Lapzártakor értesültünk, hogy az aradi máv. dalegyletet 7-én d. u. 4 órakor a petrozsényi polgári dalkör a vasutnál fogadja.

— **Az elmaradt repülés.** Vlaicu Aurél aviatikus f. hó 1-én Brassóban saját szerkezetű monoplánján felszállott és dacára a nagy szélnek mégis másodpercenként 15 métert repült s a legszébb mozdulatokban gyönyörködtette az összegyűlt pár ezer nézőt. Amidőn repülését befejezve épen a földre akart visszaszálni 1 m-re a föld színe felett erős széláramba került, mely áramlat a leszálló gépet oly erővel vágta a földhöz, hogy a monoplán első kereke és a kormányrud eltört. Szerencsére Vlaicu Aurélnak semmi baja nem történt.

Az egyébként szerencsés végű incidens következménye lett azonban az a sajnálatos körülmény, hogy *Vlaicu Aurél aviatikusnak f. hó 8-ra tervezett felszállása végleg elmarad. Amint megbízható forrásból nyertük a tudósítást, a repülés a jövő tavasszal fog Szászvároson megtörténni.*

— **Az Erdélyi Múzeum-Egyesület** október hó 7-9-ik napjain tartja ez idei vándorgyűléseit Vajdahunyadon. E nemes célt szolgáló és szép eszméért, az Erdély kulturájának megőrzéseért lelkesedő társaság, már mintegy félszázad óta működik az erdélyrészi magyar kultúra érdekében. S hogy nem ercdménytelenül, mutatja az az öt hatalmas múzeum, a melyet ez az egyesület tart fön és gondoz az állammal karöltve. Célja az egyesületnek elsősorban, összegyűjteni azokat a régiségi tárgyakat, okmányokat és leveleket, a melyek az Erdély tudományos haladásához hozzájárultak. Gyűjteményük minden tekintetben elsőrangú, könyvtáruk európai hírű, levéltáruk negyedmilliónyi anyagában Erdély történetének fényes s változatos emlékei állnak a kutatás szolgálatára. Ezen kívül az egyesület szakosztályai a tudomány különböző ágaiban is működnek és humánus intézmények létesítésén is fáradoznak. Így alapították meg a Kolozsvárt működő „Néphivatalt”, a mely a szegény embereknek díjtalan jogtanácsesal szolgál és a *szegény tudósbetegeket gondozó intézetet.* Ezen nemes célokat persze csak úgy szolgálhatják, ha Erdély intelligens társadalma érdeklődésével és az egyesület tagjai közé való belépésével támogatják őket. Az érdeklődés fölkelését célozzák az évenként Erdély nagyobb városaiban megtartott vándorgyűlések. Az idei vándorgyűlés helye Vajdahunyad. Felhívjuk tehát mi s zsilvölgye intelligens társadalmát, hogy az okt. 7-9-ig tartó vándorgyűlésen Vajdahunyadon minél többen részt vegyenek és az egyesületbe való belépésükkel annak anyagilag is segítségére legyenek.

— **A szőlő téli eltartása házilag.** Nemcsak a szőlősgazda, a szőlőtermelő törekszik télire eltenni szőlőt, amikor jó áron adhatja el, hanem a gondos háziasszony is, részint a család részére, részint az ünnepkor jövő vendégei részére. Az eddigi eljárás szerint, ami ösidő óta dívik, az érett szőlőfürtöket párosával alkalmas helyen felfüggesztik, ugynevezett kötéseket csinálnak. Persze az ilyen „kötés” minél tovább függ a kamara lécein vagy néhol az eresz alatt vagy a padláson, annál töpörödöttebb lesz. Utoljára már karácsonyra vagy még későbbre valóságos aszalt mozoslaszólóhöz hasonlóvá válik. Azonban a háziasszony szeretné mintegy büszkeségét képezni, ha a szőlőfürt úgy maradna épen, nem összezsugorodtan, mint amikor a tókeről leszedik. Erre nézve a franciák és spanyolok különféle eljárást követnek. Sokáig titokban marad az ő eljárásuk, miglen újabb időben minden kitudódott, úgy, hogy most már bárki követheti eljárásukat. Igaz, hogy nagyobb mennyiségű szőlő eltartása sok gondot, megfelelő berendezésű helyiséget kíván, ami költséges, azért csak olyant

ajánlunk, amelyet mindenki házilag megtehet, minden nagyobb költség nélkül. Az első főszabály a szőlő téli eltartására, hogy a szőlőfürt ép és száraz legyen, továbbá ne válasszunk tömött bogyoju fürtöket, hanem minél ritkábbat, anél jobb. Ha ezt a szabályt pontosan betartjuk, akkor szép ép marad a szőlő. A fürtöket kézzel fogdosni nem szabad, hanem úgy kell tartani, hogy a hamva megmaradjon rajta.

Kétféle eljárást követhetünk. Tehát kiki azt követheti, amelyet akarja. Az egyiket kénfüstöléssel, a másikat alkohol, spiritusz elpárolgatással végezheti. Mindakét eljárásnak az a célja, hogy a penésztől meg óvja a fürtöket. Azért a szőlő csak oly helyen marad meg penész nélkül, ahol semmiféle zöldseget, savanyukáposztát és egyéb penészesedő holmit nem tartanak. Az eléggé kiválogatott fürtöket legalább is 20 soros polcálványra fektetjük aként, hogy előbb a polcra tiszta zsupszalmát teszünk és erre rakjuk nem tömötten a szőlőt. A tapasztalat azt bizonyítja, hogy tartós legyen a szőlő, célszerű az illető kamrát kéthetenként kénfüsttel jól befüstölni. Ezt úgy tesszük, hogy kényverttyát vaslábosban meggyújtunk és téglára helyezve hirtelen a kamrába állítjuk. Persze az ajtót majdnem légmentesen becsukjuk, nehogy a kénfüst a kamrából kipárologjon. Két-három nap mulva a kamrát kiszellőztetjük, hogy használatba vehessük. Miután ez az eljárás kissé kellemetlen munkával jár, azért újabb inkább az alkoholos módszert követik. Egy méter magas és egy-két méter hosszú faladát készítenek, melybe legalább is 8-10 fiókot rakhatnak bele egymás fölé. A fiókok vagy fatálcák alja rácsos és reá vékonyan fagyapotot hintenek. Erre rakják aztán a száraz fürtöket. Az utolsó előtti tálcá úgy van készítve, hogy az egyik oldala melle egy literes alkoholos üveget lehet állítani, melyet úgy dugaszolunk be, hogy a dugón tollszár átméretű nyílás maradjon, melyen a szesz kipárologhat. Ezt az üveget akkor tesszük a ládába, ha azt szőlővel megrakva fedelével légmentesen be akarjuk zárni. Az utolsó fiókra egy fatálcába összetört mészport teszünk, hogy az esetleges nedvességet magába vegye. Az így kezelt szőlőt a szeszpara átjárja és megóvja a penésztől valamint az összefonnyadástól. Ha a palackból kipárolgott a szesz, újra megtöltjük. Ily eljárással a szőlő sok hónapig eltartható.

— **Iszákos emberek gyakran szenvednek gyomorhurutban,** melytől csak nagyon nehezen tudnak megszabadulni, mert az italtól nem képesek teljesen elszokni. Az ily egyének vegyenek be naponta két-háromszor félórával az étkezés előtt 2-3 evőkanálnyi természetes **Ferencz József-keserűvizet** s csakhamar tapasztalni fogják, hogy a gyomorhurut tünetei következetesen elmúlnak.

Igy a budapesti magy. kir. tudom. egyetem II. belgyógyászati klinika kimutatása

szerint egy férfinél, ki iszákossága következményeként idült gyomorhurutban szenvedett, az étvágy a **Ferencz József keserűviznek** már két napi használata után feltűnő módon fokozódott.

A valódi **Ferencz József keserűvizet** mindenki beszerezheti a jobb fűszerkeskedésekből és gyógytárakból.

NYILT-TÉR.
Ezen rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐ
BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

BAKTERIUM-MENTES

természetes ásványviz
ÜDIT-GYÓGYIT. ÜDIT-GYÓGYIT.

Vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fényképződésnél, a légutak és a kiválasztó szervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

ORVOSILAG AJÁNLVÁ.
Főlerakat: Klein Testvéreknél Petrozsény.

Repáti
AZ ÁSVÁNYVIZEK GYÖNGYE.
HURUTOS BANTALMAKNÁL
KIVÁLÓ GYÓGYVIZ.
ÜDIT-GYÓGYIT !!!
REPATI VIZ
biztos sikerű gyógyszer mindennemű hurutos bántalmaknál. Felette kellemes üdítő gyógyviz.
Főraktár:
Schäffer Mihálynál, Petrozsényben.

ELŐPATAKI-GYÓGYVIZ
BIZTOS HATÁSÚ
GYOMOR, VESE, MÁJ és EPEBETEGSÉGEKNÉL
KIVÁLÓ BORVIZ!
Előpataki gyógyviz
páratlan gyógyszer gyomor-, vese-, lép-, máj- és epebetegségeknél. - Főraktár:
Schäffer Mihálynál, Petrozsényben.

MUNTYÁN TIVADAR
KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKÖTÉSZET
PETROZSÉNY.

A legszebb esküvői- és eljegyzési-kártyák, névjegyek, bál meghívók és egyéb diszesebb munkák olcsón készíttetnek el.

Hivatali, kereskedelmi és iparvállalatoknál szükségelt nyomtatványok a legrovidebb idő alatt pontosan és olcsón készíttetnek el.

TELEFON 16. SZÁM.

3096. sz. 1911. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti VII. ker. törvényszéknek 1910. évi Sp. 3000/3. számú végzése következtében Szilágyi Károly ügyvéd által képviselt Kochmeister Frigyes utóda javára 914 korona 75 fillér s járuléka erejéig 1911. évi január hó 27-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1350 koronára becsült ingóságok u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a petrozsényi kir. járásbíró-ság 1911-ik évi V. 112. számú végzése folytán 558 korona 75 fillér tőkekövetelés, ennek 1910. október 28. napjától járó 5⁰/₁₀ kamatai 1³/₁₀ váltó-díj és eddig összesen 173 korona 38 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Lupény községben a végrehajtást szenvedett lakásán **1911. évi október hó 18-ik napjának délután 1/2 órája** határidőül kiütik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében a készpénz fizetés mellett legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Petrozsény, 1911. évi szept. hó 22-én

Bíró János, kir. bír. végrehajtó.

2889 szám. 1911. végreh.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a, illetőleg az 1908. évi XLI. t.-c. 19. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a verseci járásbíró-ságnak 1911. évi Sp. I. 53/4. számú végzése következtében dr. Ábrahám József ügyvéd által képviselt Hausner Károly végrehajtó javára 183 korona 62 fillér s járuléka erejéig 1911. évi május hó 27-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: házbutorok és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a petrozsényi kir. járásbíró-ság 1911-ik évi V. 733. számú végzése folytán 183 korona 62 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi január hó 5. napjától járó 5⁰/₁₀ kamatai, 1³/₁₀ váltó-díj és eddig összesen 89 kor.-ban bíróilag már megállapított költségek erejéig, Vulkán községben a végrehajtást szenvedő lakásán leendő megtartására **1911. évi október hó 11-ik napjának délutáni 2 órája** határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törv.-cikk 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Petrozsény, 1911. évi szept. hó 12-én.

Bíró János, kir. bír. végrehajtó.

Hirdetés.

Lupény község volt urbéres közösség által közhírré teszi, hogy folyó évi rendes közgyűlését **október hó 14-én d. u. 2 órakor** (zona idő szerint) tüzetik ki a lupényi körjegyzői irodába.

Tárgysorozat:

1. 1912. évi költségvetések letárgyalása.
2. 1912. évi tisztviselők járandóságainak megállapítása.
3. Egyéb beérkezendő indítványok.

Kassian Sándor,
jegyző.Voin Jonicá,
elnök.**ZÁMBÓ LAJOS**

ács mester
Petrozsény

Elvállal mindennemű az építkezési szakmába vágó munkát pontos és gyors kivitelben. Készít költségvetéseket és tervrajzokat igen jutányos árak mellett. Lakása Petrozsényben a Malea-utcában van.

Gondolatok jövőtökre. Szükség ellen az ember önmagát és hozzátartozóit úgy óvhatja meg kétségtelenül legjobban ha a

7-26

„BIOS”**Temesvári Kölcsönös segélyző Szövetkezet**

biztosítási kötvényeit megveszi. — Mindenki biztosíthat itt magának tíz korona egyszeri beiratási díj, tizenkét korona évi tagsági díj, továbbá két korona esetenkénti elhalálozási járulék fejében már egy évi tagság után: halálesetre 2000 koronát, három évi tagság után keresetképtelenség esetén ötven korona havi segélyt, harminc évi tagság után hatszáz korona évi járadékot. Csekély havi járulék ellen mindenki biztosíthat leányának kétezer korona hozományt, fiának kétezer korona önállósítási támogatást. Ha a gyermek gondozója három évi tagság után meghal, megszűnnek a további befizetések és a leány 15-ik, a fiú 15-ik életéig 30 korona járadékot kap, továbbá házasság illetve nagykorúság idején a teljes hozományt és önállósítási támogatást. Az intézet a legnagyobb bizton-ságot nyújtja. Az eddig biztosított összeg husz millióra rug. — Az állampénztárban 200.000 korona biztosítéki alap van elhelyezve.

Felvilágosítással és prospektussal szívesen szolgál: Vezérügynöki irodája Arad.

— VEZÉRÜGYNÖK: —

KÖKÉNYESSY J. KÁROLY

— Lipót-utca 6. szám. —

Ügyes és megbízható urak, mint üzletszerzők kerestetnek a fenti cím alatt.

A zárda mellett egy emeleti lakás 2 szobával kiadó.

Cím: a Kiadóhivatalban.

Virág eladás!

Tassy Betz Géza ur tulajdonát képező egy drb. kaktusz, 2 citrom, 2 gránát-almafa és 16 drb. leander 40—50 évesek, helyszüke miatt eladó. Venni szándékozók Petrozsényben alulírott nál, mint megbízott-nál értekezhetnek.

— STANEK, —

a salgótarjáni köszvénybánya főkertésze.

Kiadó lakás.

Livazényben most épült egy modern új ház a gör. kel. iskolával szemben, mely áll 5 szoba, 2 konyha, 2 kamra és a hozzátartozó szép nagy kerttel egy esetleg két lakó részére október 15-től kiadó. Cím megtudható a kiadóhivatalban.

ELADÓ KORCSMA.

Egy jó forgalmu korcsma italmérési engedéllyel eladó.

CIME: E LAP KIADÓHIVATALÁBAN. ::

Meghívó.

Alulírottak elhatároztuk, hogy a „petrozsényi magy. kir. államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezete“ cég alatt egy önálló fogyasztási szövetkezetet alakítunk.

Ezen szövetkezet célja az lenne, hogy tagjai gazdaságosabb megélhetést biztosítandó lehetőleg honi termelők és gyárosoktól vásárolna be élelmi, ruházati és háztartási cikket lehető legelőnyösebben tagjai szükségletére s e végből esetleg más fennálló oly szövetkezetekkel és üzletekkel szerződik, melyek a szövetkezeti cél elérése tekintetében a kívánalmaknak megfelelnek.

Evégből felkérjük a petrozsényi összes vasuti szolgálati ágak és szomszédos állomások alkalmazottjait, hogy amennyiben az alakítandó szövetkezet tagjai akarnak lenni az 1911. évi október hó 15-én vasárnap d. e. 1/2 8 órakor a petrozsényi vasuti laktanya épület oktató helyiségében megtartandó

alakuló közgyűlésére

minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Tárgysorozat:

1. A „Petrozsényi m. kir. államvasuti alkalmazottak fogyasztási szövetkezete“ törvényszerű megalakítása.
2. Az alapszabályok és szövetkezeti ügyrend megállapítása.
3. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság megválasztása az előzőleg megállapított alapszabályok értelmében.

Petrozsény, 1911. szeptember 28-án.

Horváth Vilmos,
fűtőházi főnök.Hajbók Lajos,
hivatalnok.Bene Gyula,
fűtőellenőr, állomásfőnök.Kuszál József,
ellenőr.